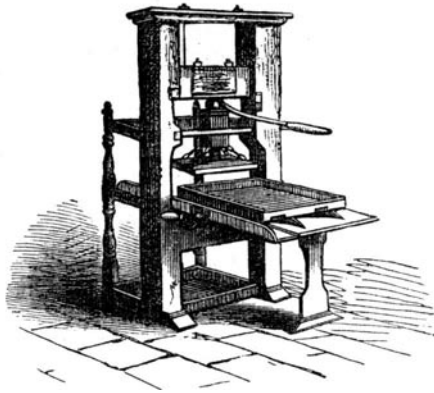

FLORENTINO ELOSU

Euskeria galduta foruekaz bizi...

FLORENTINO ELOSU (1869-?)

Florentino Elosu Izarzugaza Iurretan jaio zen 1869an. Gero, Durangoko Barrenkaleko 7an bizi izan zen, eta, geroago, Goienkaleko 14ko bigarren pisuan. 1896-08-29an Manuela Jesus Pilar Paternain Egiamendiarekin ezkondu zen.

Samuel Baertel Miotak, predikariaren anaiak, liburu-denda bat zuen Andra Maria kaleko 12an, *Librería del Sagrado Corazón de Jesús*, non, liburuak saltzeaz gainera, enkoaternazio eta inpresio lan txikiak egiten ziren. Florentino Elosuk lokal hori erosi zuen 1895ean, eta bulegoetarako eta eskolarako materialak hasi zen egiten. Gero, makinaria tipografikoa Alemaniatik ekarri eta, liburu-denda Barrenkaleko 22ra aldatuta, moldiztegi moderno bat zabaldu zuen.

Florentino Elosurena, Roberto Soloagarenarekin batera, Durangaldeko inprentarik inportanteena izango zen 1895-1927 bitartean. Salgai zituen liburuak erlijiosoak eta integrak ziren gehienbat. Autore batzuk aipatzearren: Antonio Trueba, Jaime Balmes, Luis Coloma, Sebastian Kneipp, Fernán Caballero, Fray Luis de Granada, Jose María Pereda, Marcelino Menéndez Pelayo...

Berak, erdaraz ez ezik, euskarazko liburu asko argitaratu zuen. Gogoangarriak dira: *Urteco domeca gustijetaraco verbaldi ikasbidecuac* (1903), *Peru Abarca* (1904), *Garoa* (1906), *Josecho* (1909), *Jayoterri maitia* (1910), *Kresala* (1912), *Au, ori ta bestia* (1913)...

Elosuk lanean jardun zuen 1927ra arte, urte horretan utzi zion beharlekua bere iloba Jose María Dolara Elosuri. Honek jarraitu zuen osabaren lana, baina ez zuen ja euskarazko obra garrantzitsurik argitaratuko.

XIX. mendearen amaieran, Florentino Elosuk harremana izan zuen Edgar Spencer Dodgsonekin. Jose Maria Bernaolak filologo ingelesari igorritako gutun batean, Florentinoren kopia hau dago eskuz idatzita:

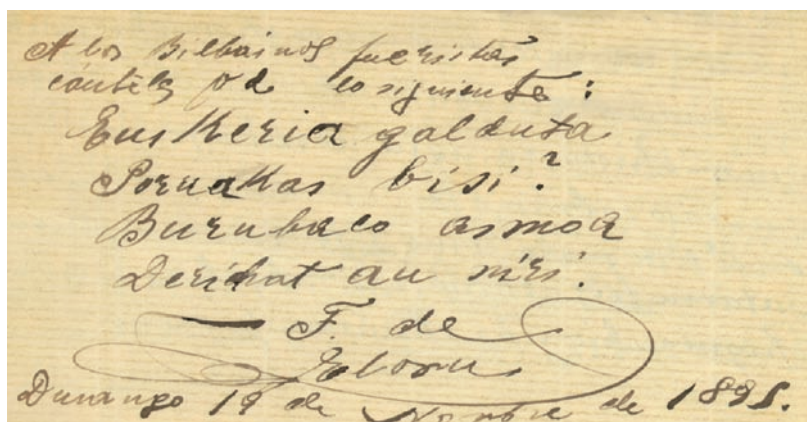
1. Jose Angel Orobio-Urrutia, *Inprenta Durangon 1832-1936 La imprenta en Durango*, Arte eta Historia Museoa, Durango, 1996.

EUSKERIA GALDUTA

A los bilbainos fueristas, cánteles Usted lo siguiente:

Euskeria galduta
Foruakas bisi?
Burubaco asmoa
Derichat au niri.

Durango, 19-11-1895

A photograph of a handwritten manuscript on aged, yellowed paper. The text is written in a cursive script, matching the typed version above. It includes the poem 'Euskeria galduta' and is signed 'F. de Galdosa' at the bottom, dated 'Durango 19 de Noviembre de 1895.' The handwriting is fluid and characteristic of the late 19th century.

A los bilbainos fueristas
cánteles lo siguiente:
Euskeria galduta
Foruakas bisi?
Burubaco asmoa
Derichat au niri.
— F. de Galdosa.
Durango 19 de Noviembre de 1895.

LEHENENGO AIREPLANOAK. 1903an patentatu zen Wright anaien aireplanoa. Zazpi urte pasatu orduko, 1910ean aireplano ikuskizuna antolatu zen, non eta Santa Apolonia (Santa Polonia idatzi zen) aldeko landetan. Anuntziatzeko, Jose Arruek kartel xelebre bat egin zuen, baserritar laiari bikote batek esaten dio hegan doan mutikoari: «Agur ba Chominchu...».

Apirilaren 24, 25, 27 eta 30era arte luzatu behar zen espektakulua. Milaka jende batu zen Santa Apoloniako zelaietan, hogeit hamar mila pertsona jai giroan. Lancelot Gibbs (ez Gybbys, periodikoetan errepikatu zen bezala) pilotu ingelesa Farman biplanoarekin eta Georges PrévotEAU pilotu frantsesa Blériot monoplanoarekin. Ikusleak ernegatu egin ziren espektakulua berandutzen zelako, guardia zibilak parte hartu zuen eta, istilu larrien ondoren, jendeak harrika suntsitu zituen hegazkinak eta erre zituen hangarrak.

